

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 7P/85/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713214282
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Jankovský
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3713214282.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica samosudca JUDr. Róbert Jankovský vo veci starostlivosti o maloletú S. T., nar. X.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov C. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. G. C. XXX, právne zastúpenej JUDr. Darinou Kučerovou, advokátkou, AK so sídlom Považská Bystrica, Železničná 90/12 a E. T., nar. XX.X.XXXX, bytom B. G. C. XXX, právne zastúpeného Mgr. Vladimírom Karáskom, advokátom, AK so sídlom Považská Bystrica, Stred 60/55 o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletou, takto

rozhodol:

Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22.7.2013 č.k. 6P 49/2013-25 v časti styku tak, že otcovi styk s maloletou S. T., nar. X.X.XXXX z a k a z u j e.

Súd u k l a d á rodičom maloletého dieťaťa C. T., nar. XX.XX.XXXX a E. T., nar. XX.X.XXXX povinnosť podrobovať sa počas jedného roka od právoplatnosti rozsudku párovému sociálnemu poradenstvu, ktoré bude zamerané na zmiernenie odmietavého postoja maloletej S. k otcovi podľa pokynov psychologičky referátu poradensko-psychologický služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa podaným návrhom domáhala, aby súd zakázal otcovi stýkať sa s maloletou S. tvrdiac, že jej manželstvo s otcom maloletej bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22.7.2013 č.k. 6P 49/2013-25 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.10.2013 č.k. 17CoP 106/2013-41 s tým, že maloletá S. bola na čas po rozvedení zverená do jej osobnej starostlivosti a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu po 110,- eur mesačne. Zároveň súd upravil styk otca s maloletou S. tak, že otec sa stal oprávnený s dieťaťom sa stýkať každú nepárnu stredu v čase od 16,00 hod. do 17,00 hod. a každú párnú nedeľu od 14,00 hod. do 16,00 hod. za prítomnosti matky. Matka v podanom návrhu ďalej uviedla, že príčinou rozvratu jej manželstva s otcom maloletej bolo jeho agresívne správanie, pretože ju nielen psychicky, ale aj fyzicky týral, z dôvodu čoho bola nútená spolu s maloletou S. neraz ujsť zo spoločnej domácnosti. Matka uviedla, že po rozvedení manželstva v rámci realizácie styku otec neustále nielen jej, ale aj maloletej S. nadáva, ponižuje ju, vysmieva sa jej, čo má za následok, že dieťa vždy plače, z čoho sa otec smeje. Matka uviedla, že v záujme zlepšenia vzťahu medzi otcom a maloletou sama iniciovala návštevu pedopsychologickej ambulancie, kde sa s maloletou S. aj dostavila, avšak otec sa odmietol podrobiť terapiám v uvedenom smere. Podľa tvrdenia matky, realizácia styku s otcom veľmi zle pôsobí na psychiku dieťaťa a na jej zdravý duševný vývoj. Maloletá S. je preto v klientele pedopsychologickej a pedopsychiatrickej ambulancie, pričom ako psychológ, tak aj lekár jej doporučili v záujme maloletej S. eliminovať akýkoľvek kontakt dieťaťa s otcom. Maloletá S. má z otca strach, dôsledkom čoho je, že dieťa odmieta chodiť von, bojí sa únosu zo strany otca, máva desivé sny, pričom ho vníma ako čerta, netvora, zvieru s ľudskými časťami tela.

Otec s podaným návrhom matky na zákaz styku nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť. V priebehu konania potvrdil, že maloletá S. sa k nemu správa odmietavo, čo je však, podľa tvrdenia otca, dôsledkom vplyvu matky a jej rodičov na vnímanie jeho osoby zo strany dieťaťa. Potom, ako sa otec oboznámil s výsledkami znaleckého dokazovania, ktoré bolo v tomto konaní nariadené, otec navrhol, aby súd uložil rodičom, ako aj maloletej S., výchovné opatrenie v podobe povinnosti podrobiť sa psychoterapeutickému vedeniu, ktorého účelom by bolo zlepšenie vzťahu medzi ním a maloletou S. tak, aby do budúca mohol styk s dcérou riadne realizovať a takýmto spôsobom sa podieľať na jej výchove. Prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní dňa 5.11.2014 otec prehlásil, že až do skončenia uvedeného psychoterapeutického vedenia, teda do doby pokiaľ sa kvalitatívne vzťah medzi ním a maloletou S. nezlepší, nebude s dcérou styk v zmysle právoplatného rozhodnutia súdu realizovať, o čom svedčí skutočnosť, že návrh na výkon súdneho rozhodnutia, ktorý na Okresný súd Považská Bystrica podal a ktorý bol vedený pod sp. zn. 6Em 1/2013, zobrať späť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, opatrovníka, oboznámením spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6P 49/2013, lekárskeho správcu C.. Y. Ž., detského psychiatra, Detská psychiatrická ambulancia Považská Bystrica, posudku o správaní žiaka v škole podaného triednou učiteľkou C.. I. T., Základná škola B. G. C., správy zo psychologického vyšetrenia vyhotovenej Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva Púchov zo dňa 23.8.2013, záverečnej správy poradensko-psychologického procesu zo dňa 13.1.2014 podanej psychologičkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, znaleckého posudku č. 8/2014 znalkyne z odboru klinická psychológia detí Mgr. Slávkou Jašekovej, znaleckého posudku č. 08/2014 podaného znalcom z odboru psychológia dospelých PhDr. Andrejom Franekom a ostatného obsahu spisu a zistil nasledovné:

Rodičia maloletej S. nie sú manželia, ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22.7.2013 č.k. 6P 49/2013-25 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.10.2013 č.k. 17CoP 106/2013-41 s tým, že maloletá S. bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný k povinnosti prispievať na jej výživu sumou 110,- eur mesačne. Uvedeným rozhodnutiami bol zároveň upravený styk otca s maloletou S. na čas po rozvode tak, že otec je oprávnený sa s dieťaťom stretávať každú nepárnu stredu v čase od 16,00 hod. do 17,00 hod. a každú párnú nedeľu v čase od 14,00 hod. do 16,00 hod. za prítomnosti matky.

Manželstvo rodičov maloletej S. bolo neusporiadané, o čom svedčí skutočnosť, že už rok pred rozvodom manželstva sa matka spolu s maloletou S. odsťahovala bývať k svojim rodičom, kde bývajú aj v súčasnej dobe, do rodinného domu, ktorý je postavený v susedstve rodinného domu, ktorí rodičia za trvania manželstva postavili a v ktorom po rozvode ostal otec bývať sám. Po rozvode manželstva sa otec v zmysle horeuvedených rozhodnutí súdu domáhal realizácie styku s maloletou S., avšak tento styk sa realizoval problémovo, pretože dieťa otca odmietalo a navonok z neho prejavovalo strach. Keďže tento styk sa realizoval len nepravidelne, nie v súdom stanovených termínoch, otec sa podaním návrhu na Okresnom súde Považská Bystrica domáhal výkonu súdneho rozhodnutia, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 6Em 1/2013 s tým, že dňa 17.12.2013 do zápisnice spísanej na Okresnom súde Považská Bystrica otec uviedol, že podaný návrh o výkon súdneho rozhodnutia berie späť a žiada toto konanie zastaviť, keďže si je vedomý, že styk nie je vhodný a nechce k nemu dcéru nútiť násilím, avšak do budúca má záujem ďalej sa s dcérou stretávať potom, ako sa vzťahy medzi nimi zlepšia.

Pre zlý psychický stav dieťaťa matka začala s maloletou S. navštevovať pedopsychiatrickú ambulanciu C.. Y. Ž. v Považskej Bystrici, ktorá v lekárskej správe zo dňa 12.9.2014 uviedla, že zdravotný stav dieťaťa sa zlepšil odkedy sa nestretáva s otcom. Podľa uvedenej lekárskej správy, u maloletej S. pretrvávajú prvky okruhu posttraumatickej poruchy, v myslení má obávané obsahy a prejavuje sa u nej až patologicky emočná väzba na matku. Okrem pedopsychiatrickej ambulancie je maloletá S. aj v klientele psychológa C.. I. T., Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva v Púchove, ktoré v písomnej správe zo dňa 23.8.2013 uviedlo, že dieťa trpí poruchami emócií, čo je dôsledkom jej narušeného vzťahu k otcovi. Dôvodom uvedeného negatívneho vzťahu je, že otec sa k maloletej v minulosti správal negatívne a aj v súčasnej dobe sa jej posmieva, vyhráža sa jej, čím vzbudzuje u nej strach.

Maloletá S. je žiačkou 5. ročníka Základnej školy v B. G. C., pričom z hodnotenia, ktoré vypracovala jej triedna učiteľka C.. I. T. dňa 2.8.2013, vyplýva, že dieťa v škole dosahuje výborné výsledky, na vyučovanie chodí pravidelne a dôkladne pripravená, s učením nemá žiadne ťažkosti. Na hodinách býva aktívna, hlási sa, výborné vyučovacie výsledky dosahuje v písomnom ako aj ústnom prejave. V triednom

kolektíve sa prejavuje skôr ako samotársky typ, nepresadzuje sa, je nesmelá. V poslednom období ale u nej došlo k výkyvom v správaní, čoho dôsledkom je, že býva utiahnutejšia, pôsobí ustráchano, menej komunikuje so svojim okolím.

Na zistenie kvality vzťahu medzi otcom a maloletou S. a na zistenie príčin, pre ktoré maloletá S. odmieta realizáciu styku s otcom, súd v konaní nariadil znalecké odkazovanie, pričom za znalca ustanovil Mgr. Slávkú Jašekovú, znalkyňu z odboru klinická psychológia detí. Uvedená znalkyňa v závere znaleckého posudku č. 8/2014 uviedla, že maloletá S. je silno citovo pripútaná k svojej matke, neprimerane si ju idealizuje a identifikuje sa aj s jej prežívaním. Vníma ju ako zdroj svojho bezpečia, lásky a istoty. Matku vníma ako človeka, ktorý sa o ňu stará, venuje sa jej, trávi s ňou všetok svoj čas, ochraňuje ju, chváli a povzbudzuje. Naopak svojho otca maloletá S. zamietá a vytesňuje. Vníma ho ako zlého, nebezpečného, konfliktného, egocentrického človeka, voči ktorému vyslala vyslovene len negatívne city. Maloletá S. zo svojho otca má strach a nevidí možnosť zmeny svojich pocitov voči nemu teraz a ani v budúcnosti. Dôvod omietania otca zo strany maloletej S. je daný výraznou citovou viazanosťou na matku, kedy sa identifikuje aj s matkinými postojmi ohľadne otca. Podľa znalkyne zároveň prostredie, v ktorom maloletá S. v súčasnosti žije, je voči otcovi negatívne naladené, čo ju pravdepodobne nenecháva na pochybách, že jej otec je nebezpečný a zlý človek. Znalkyňa zároveň zdôraznila, že aj samotný otec svojim menej vhodným spôsobom komunikácie s maloletou S. môže prispievať k jej odcudzeniu. Jeho spôsob komunikácie je pre dieťa nejasný a dieťa si ho môže vyhodnocovať ako vyhrážanie. Podľa znaleckého posudku je aktuálne odmietanie otca zo strany maloletej S. tak výrazné, že jej tlačenie do stretávania sa s otcom by malo pravdepodobne opačný efekt a ešte viac by otca začala odmietať. Nemožno pritom vylúčiť ani, že realizácia styku s otcom by mohla zosilniť negatívne citové prežívanie, pocit bezmocnosti a depresívne rozlady maloletej S.. Znalkyňa preto realizáciu styku s otcom považuje za nevhodnú. Z psychologického hľadiska je v súčasnej dobe neperspektívne, že by sa v dohľadnej dobe odmietavý postoj maloletej S. k otcovi zmenil, a to ani v prípade, ak by sa styk realizoval za prítomnosti tretej osoby, alebo v neutrálnych priestoroch. Dá sa skôr predpokladať, že aj v tomto prípade, by sa odmietanie otca ešte viac zvýraznilo. V závere znaleckého posudku znalkyňa uviedla, že pre ďalší psychický vývoj maloletej S. bolo vhodné, keby sa zmiernil jej odmietavý postoj voči otcovi a hlavne, keby sa postupne zbavila svojho nereálneho strachu a stala sa menej závislou na svojej matke. V tomto ohľade je však potrebná spolupráca samotných rodičov a preto znalkyňa obom rodičom odporučila psychoterapeutické vedenie, ktorého cieľom by malo byť naučiť sa v záujme ich dcéry nekonfliktne komunikovať a tým matke pomôcť pri vytváraní priaznivejšieho obrazu otca v očiach dieťaťa. V písomnom podaní zo dňa 18.9.2014 znalkyňa na výzvu súdu doplnila ňou podaný znalecký posudok, v ktorom uviedla, že psychoterapeutické alebo poradenské vedenie rodičov, ktoré by mali absolvovať s cieľom obnoviť ich komunikáciu, resp. naučiť sa nekonfliktne komunikovať s cieľom zlepšiť obraz otca u maloletej S., neodporúča realizovať aj na strane dieťaťa a táto otázka môže prichádzať do úvahy až neskôr a je podmienená práve zlepšením komunikácie medzi rodičmi.

Otec v priebehu konania súdu predložil znalecký posudok znalca z odboru psychológie dospelých G.. V. S., ktorý bol vyhotovený pre účely trestného konania vedeného na Okresnom riaditeľstve policajného zboru, odbor kriminálnej polície Považská Bystrica pod ČVS: ORP-35/1-VYS-PB-2014, v rámci ktorého vyšetrovateľ začal trestné stíhanie otca maloletej za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a, b, c, e) Trestného zákona na základe trestného oznámenia matky maloletej. Zo záveru uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že z psychologického hľadiska možno vzťah maloletej S. a otca podradiť pod tzv. syndróm zavrnutého rodiča, čo znamená, že konflikt medzi bývalými manželmi prináša boj o ovplyvňovanie psychiky dieťaťa skrytým i otvoreným programovaním dieťaťa proti druhému rodičovi. Podľa zistení znalca, je správanie maloletej S. vo vzťahu k otcovi do značnej miery v negatívnom smere ovplyvňované matkou, pričom konanie otca v minulosti na strane dieťaťa nevyvolávalo nijaké negatívne následky na zdravotný stav dieťaťa po fyzickej ako aj psychickej stránke.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v rámci konania o rozvod manželstva rodičov tunajší súd rozsudkom zo dňa 22.7.2013 č.k. 6P 49/2013-25 upravil otcovi styk s maloletou S. na čas po rozvode tak, že otec je oprávnený sa s dieťaťom stretávať každý nepárnu stredu v čase od 16,00 hod. do 17,00 hod. a každú párnú nedeľu v čase od 14,00 hod. do 16,00 hod. za prítomnosti matky. Takto upravený styk otca s maloletou S. sa realizoval od rozvodu manželstva nepravidelne a najmä s ťažkosťami z dôvodu odmietavého postoja maloletej S. k otcovi a tiež z dôvodu neschopnosti otca s maloletým dieťaťom a jeho matkou primerane komunikovať. Táto skutočnosť viedla otca k podaniu návrhu na výkon súdneho rozhodnutia, ktoré konanie bolo na tunajšom súde vedené pod sp. zn. 6Em 1/2013 a ohľadne ktorého otec dňa 17.12.2013 zobral návrh späť s odôvodnením, že nemá záujem maloletej S. proti jej vôli nútiť do styku s tým, že o styk sa v budúcnosti sa bude usilovať za predpokladu, že sa vzťah medzi ním a dieťaťom zlepší.

Vychádzajúc z uvedeného znaleckého posudku znalkyne Mgr. Slávky Jašekovej mal súd za preukázané, že v súčasnej dobe je vzájomný vzťah dieťaťa a otca značne narušený. Maloletá S. svojho otca odmieta, čo je dôsledkom toho, že dieťa sa identifikuje s matkinými postojmi vo vzťahu k otcovi, ale tiež toho, že otec menej vhodným spôsobom komunikuje s dcérou, čo tiež prispieva k vzájomnému odcudzovaniu sa. Súd mal za preukázané, že realizácia styku otca s maloletou S. by tento stav nezlepšila, naopak priviedla by opačný efekt v tom, že dieťa by začalo otca odmietať. Navyše realizácia styku by mohla v nepriaznivom smere ovplyvniť zdravý psychický vývoj dieťaťa, preto súd na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení návrhu matky vyhovel a najmä v záujme maloletej S. otcovi styk s maloletou S. zakázal.

Nakoľko pre ďalší psychický vývoj maloletej S. je vhodné, aby sa zmiernil jej odmietavý postoj voči otcovi a aby sa otec popri matke podieľal na jej výchove, súd v zmysle ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine uložil obom rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobovať sa počas jedného roka od právoplatnosti rozsudku párovému sociálnemu poradenstvu u psychologičky referátu poradensko-psychologický služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s tým, že účelom tohto výchovného opatrenia bude, aby obaja rodičia sa naučili spolu komunikovať, čo je základným predpokladom toho, aby si dieťa postupom času začalo vytvárať priaznivejší obraz o svojom otcovi a jeho prítomnosť aby prestalo vnímať ako hrozbu. V uvedenom smere súd nevyhovel návrhu otca, aby rovnaké výchovné opatrenie, t.j. povinnosť podrobovať sa takémuto sociálnemu poradenstvu bolo uložená aj u maloletej S. z dôvodu, že samotná znalkyňa Mgr. Slávka Jašková takúto možnosť neodporučila a uviedla, že o takejto alternatíve bude možné uvažovať až neskôr, keď sa rodičia naučia spolu komunikovať, keď matka začne o otcovi dávať dcére pozitívnejší obraz a keď otec zmení svoje nevhodné komunikačné spôsoby.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.